

دانشکده بهداشت
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان: اصول اپیدمیولوژی، روش‌های ارزیابی خطر، مخاطبان: دانشجویان کارشناسی ارشد بهداشت و صنایع غذایی
تعداد ساعت واحد آموزشی: 2 واحد نظری ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکشنبه‌ها ساعت 2-4 دانشکده
زمان ارائه درس: (روز ساعت و نیم سال تحصیلی) یکشنبه 2-4 نیم سال اول تحصیلی 05-04 مدرس: مهدی مرادی نظر
درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه اپیدمیولوژی، شاخص‌های سلامت، انواع مطالعات اپیدمیولوژیک و اصول ارزیابی خطر در سلامت عمومی و صنایع غذایی، به منظور ارتقاء توانمندی در تحلیل داده‌ها، طراحی مطالعات و مشارکت در سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

1. مقدمه‌ای بر اپیدمیولوژی
2. شاخص‌های سلامت و بیماری
3. انواع مطالعات اپیدمیولوژیک
4. مطالعات کوهورت و مورد-شاهدی
5. خطاها و سوگیری‌ها در مطالعات
6. ارتباط آماری و علیت
7. اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر
8. اپیدمیولوژی بیماری‌های غیرواگیر
9. اپیدمیولوژی تغذیه
10. شاخص‌های وضعیت تغذیه‌ای
11. ارزیابی خطر در سلامت عمومی
12. ارزیابی خطر مواد غذایی
13. مطالعات موردی در ارزیابی خطر
14. سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد
15. اخلاق در تحقیقات اپیدمیولوژیک
16. مرور و جمع‌بندی

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول

هدف کلی : آشنایی با مفاهیم پایه اپیدمیولوژی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اپیدمیولوژی را تعریف کند
- اهداف و کاربردهای اپیدمیولوژی را توضیح دهد
- جایگاه اپیدمیولوژی در علوم بهداشتی را تحلیل کند

جلسه دوم

هدف کلی : شناخت شاخص‌های سلامت و بیماری

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- شاخص‌های مرگ‌ومیر، بروز و شیوع را تعریف کند
- نحوه محاسبه و تفسیر شاخص‌ها را بیان کند
- کاربرد شاخص‌ها در ارزیابی وضعیت سلامت جامعه را توضیح دهد

جلسه سوم

هدف کلی : آشنایی با انواع مطالعات اپیدمیولوژیک

اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• مطالعات توصیفی، تحلیلی و تجربی را دسته‌بندی کند • ویژگی‌های هر نوع مطالعه را شرح دهد • کاربرد هر مطالعه را در موقعیت‌های مختلف تشخیص دهد
جلسه چهارم
هدف کلی: شناخت مطالعات کوهورت و مورد-شاهدی
اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• تفاوت بین مطالعات کوهورت و مورد-شاهدی را بیان کند • مزایا و محدودیت‌های هر نوع مطالعه را تحلیل کند • طراحی اولیه هر مطالعه را ترسیم کند
جلسه پنجم
هدف کلی: بررسی خطاها و سوگیری‌ها در مطالعات
اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• انواع خطاهای تصادفی و سیستماتیک را شناسایی کند • سوگیری‌های رایج در مطالعات را توضیح دهد • راهکارهای کاهش خطا و سوگیری را پیشنهاد دهد
جلسه ششم
هدف کلی: درک ارتباط آماری و علیت
اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• تفاوت بین همبستگی و علیت را توضیح دهد • معیارهای استنباط علیت را بشناسد • ارتباط آماری را با استفاده از شاخص‌های مناسب تحلیل کند
جلسه هفتم
هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر
اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• مفاهیم پایه در انتقال بیماری‌های واگیر را بیان کند • مدل‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های واگیر را توضیح دهد • اقدامات کنترلی و پیشگیرانه را تحلیل کند
جلسه هشتم
هدف کلی: شناخت اپیدمیولوژی بیماری‌های غیرواگیر
اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر را شناسایی کند • روند بروز بیماری‌های مزمن را تحلیل کند • نقش اپیدمیولوژی در پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر را توضیح دهد
جلسه نهم
هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی تغذیه
اهداف ویژه:
در پایان دانشجو قادر باشد:
• روش‌های جمع‌آوری داده‌های تغذیه‌ای را بشناسد • ارتباط تغذیه با بیماری‌ها را تحلیل کند • مطالعات تغذیه‌ای را طراحی و ارزیابی کند

جلسه دهم

هدف کلی: شناخت شاخص‌های وضعیت تغذیه‌ای

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- شاخص‌های آنتروپومتریک، بیوشیمیایی و بالینی را تعریف کند
- نحوه اندازه‌گیری و تفسیر شاخص‌ها را بیان کند
- کاربرد شاخص‌ها در ارزیابی وضعیت تغذیه‌ای را توضیح دهد

جلسه یازدهم

هدف کلی: آشنایی با ارزیابی خطر در سلامت عمومی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مراحل ارزیابی خطر را شرح دهد
- منابع خطر در سلامت عمومی را شناسایی کند
- نتایج ارزیابی خطر را در تصمیم‌گیری بهداشتی به‌کار گیرد

جلسه دوازدهم

هدف کلی: شناخت ارزیابی خطر مواد غذایی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مراحل ارزیابی خطر مواد غذایی را توضیح دهد
- عوامل خطر در زنجیره غذایی را شناسایی کند
- نقش ارزیابی خطر در ایمنی غذایی را تحلیل کند

جلسه سیزدهم

هدف کلی: تحلیل مطالعات موردی در ارزیابی خطر

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مطالعات موردی مرتبط با ارزیابی خطر را بررسی کند
- روش تحلیل داده‌ها در مطالعات موردی را توضیح دهد
- نتایج مطالعات را در سیاست‌گذاری بهداشتی به‌کار گیرد

جلسه چهاردهم

هدف کلی: آشنایی با سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد را تعریف کند
- مراحل تدوین سیاست‌های بهداشتی را شرح دهد
- نقش داده‌های اپیدمیولوژیک در تصمیم‌گیری را تحلیل کند

جلسه پانزدهم

هدف کلی: شناخت اصول اخلاق در تحقیقات اپیدمیولوژیک

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اصول اخلاقی در مطالعات انسانی را بیان کند
- فرآیند اخذ رضایت آگاهانه را توضیح دهد
- با کمیته‌های اخلاق و مقررات پژوهشی آشنا شود

جلسه شانزدهم

هدف کلی: مرور و جمع‌بندی مطالب دوره

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفاهیم کلیدی دوره را مرور کند

- ارتباط بین مباحث مختلف را تحلیل کند
- آمادگی لازم برای طراحی مطالعه و ارزیابی خطر را کسب کند

منابع:

- 1- Gordis L. *Epidemiology*. 5th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2014.
- 2- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). *Principles of Epidemiology in Public Health Practice*. 3rd ed. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services; 2012.
- 3- Rothman KJ, Greenland S, Lash TL. *Modern Epidemiology*. 3rd ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2008.
- 4- World Health Organization. *Health Risk Assessment: Principles and Practice*. Geneva: WHO; 2022.
- 5- Willett W. *Nutritional Epidemiology*. 3rd ed. New York: Oxford University Press; 2012.

روش تدریس:

جلسات بصورت سخنرانی، پرسش و پاسخ و کار کلاسی می باشد.

وسایل آموزشی:

وایت برد- کامپیوتر و اینترنت-پاورپوینت

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون میان ترم	کتبی	8 (40 درصد)		
آزمون پایان ترم	کتبی	10 (50 درصد)		
حضور فعال در کلاس و انجام تکالیف		2 (10 درصد)		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

حضور مرتب و به موقع
رعایت نظم فردی و گروهی
مشارکت فعال در مباحث درسی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر فاطمه حیدرپور

نام و امضای مدرس: دکتر مهدی مرادی نظر

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: شهاب رضائیان

تاریخ تحویل: 15 مهر 1404

تاریخ ارسال: 15 مهر 1404

تاریخ ارسال:

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1	1404/07/22	مقدمه‌ای بر اپیدمیولوژی	دکتر مهدی مرادی نظر
2	1404/07/29	شاخص‌های سلامت و بیماری	دکتر مهدی مرادی نظر
3	1404/08/06	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک	دکتر مهدی مرادی نظر
4	1404/08/13	مطالعات کوهورت و مورد-شاهدی	دکتر مهدی مرادی نظر
5	1404/08/20	خطاها و سوگیری‌ها در مطالعات	دکتر مهدی مرادی نظر
6	1404/08/27	ارتباط آماری و علیت	دکتر مهدی مرادی نظر
7	1404/09/04	اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر	دکتر مهدی مرادی نظر
8	1404/09/11	اپیدمیولوژی بیماری‌های غیرواگیر	دکتر مهدی مرادی نظر
9	1404/09/18	اپیدمیولوژی تغذیه	دکتر مهدی مرادی نظر
10	1404/09/25	شاخص‌های وضعیت تغذیه‌ای	دکتر مهدی مرادی نظر
11	1404/10/02	ارزیابی خطر در سلامت عمومی	دکتر مهدی مرادی نظر
12	1404/10/09	ارزیابی خطر مواد غذایی	دکتر مهدی مرادی نظر
13	1404/10/16	مطالعات موردی در ارزیابی خطر	دکتر مهدی مرادی نظر
14	1404/10/23	سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد	دکتر مهدی مرادی نظر
15	1404/10/30	اخلاق در تحقیقات اپیدمیولوژیک	دکتر مهدی مرادی نظر
16	1404/11/07	مرور و جمع‌بندی	دکتر مهدی مرادی نظر